DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

№ 5	*Warszawa, dnia 31 marca 1923 roku*	*Rok IV*

53.

A. II. 285.

OKÓLNIK

W PRZEDMIOCIE URZĘDOWANIA W SPRAWACH FINANSOWYCH.

Wobec konieczności zapewnienia prawidłowego urzędowania w sprawach budżetowych i związanych z uzyskiwaniem zgody Ministerstwa Skarbu na pewne wydatki nadzwyczajne — przypominając do ścisłego przestrzegania §§ 1 i 2 Zarządzenia № A. II. 134 z dnia 27.II. 1922 r. (Dzien. Urzęd. M. S. Z. № 8 poz. 62 z 1922 r.), zarządzam niniejszem, co następuje:

1. O wszelkich konferencjach i naradach zwoływanych celem załatwienia spraw powodujących jakiekolwiek obciążenie poszczególnych pozycyj budżetu M. S. Z. wydatkami, nie wyłączając funduszu dyspozycyjnego Ministra, winien być uprzednio powiadamiany Dyrektor Departamentu Administracyjnego, który deleguje na rzeczone konferencje przedstawiciela Departamentu Administracyjnego celem wzięcia udziału w obradach i uzgodnienia zgłaszanych wniosków z punktu widzenia administracyjno-finansowego.

2. Wszelkie pisma związane z obciążeniem jakiejkolwiek pozycji budżetu M. S. Z., nie wyłączając funduszu dyspozycyjnego Ministra, winne być uzgodnione z Dyrektorem Departamentu Administracyjnego przed przedłożeniem do podpisu Ministrowi.

Minister
(—) *A. Skrzyński.*

Warszawa, dnia 1/III 1923 r.

54.

K. III-c. 2011.

OKÓLNIK

W SPRAWIE PODWYŻSZENIA OPŁAT KONSULARNYCH.
W NIEKTÓRYCH PAŃSTWACH.

W celu wyrównania wysokości opłat konsularnych zarządzam niniejszem podwyższenie tychże w krajach następujących:

w Bułgarji o 50%	zmieniając	mnożnik	stosowany	do	Tar. Kons.	3,2	na	4,8
„ Grecji o 200%	„	„	„	„	„	1,6	„	4,8
„ Jugosławji o 50%	„	„	„	„	„	1,6	„	2,4
„ Rumunji o 100%	„	„	„	„	„	2,4	„	4,8
na Węgrzech o 400%	„	„	„	„	„	6	„	30
w Łotwie o 300%	„	„	„	„	„	3,2	„	12,8

Minister

Warszawa, dnia 23/II 1923 r. (—) *Al. Skrzyński*

55.

K. III-c. 2187.

OKÓLNIK

W SPRAWIE WIZOWANIA PASZPORTOW AMERYKAŃSKICH.

Niniejszem zarządzam wydawanie obywatelom amerykańskim wyłącznie wiz wielokrotnych z rocznym terminem ważności za opłatą S 10 — i wiz tranzytowych wielokrotnych z rocznym terminem ważności za opłatą S 1. Przy wizach tranzytowych należy umieścić wzmiankę: „Bez prawa zatrzymania się w Polsce".

Za wizowanie paszportów amerykańskich rodzinnych, do których są wpisani: mąż, żona i dzieci do lat 14, należy pobierać opłatę pojedyńczą. O ile w paszporcie rodzinnym są wpisane inne osoby prócz wymienionych wyżej, należy obok udzielonej wizy umieścić adnotację treści następującej: „wiza nie rozciąga się na ..." (wymienić osoby), względnie: „wiza rozciąga się tylko na ..." (wymienić osoby), ponieważ osoby te na wjazd do Polski winne posiadać osobne paszporty.

Paszporty zdemobilizowanych oficerów i żołnierzy, powracających do Ameryki, oraz ich żon i niepełnoletnich dzieci—jak i paszporty służbowe oficerów i urzędników państwowych, oraz ich żon i niepełnoletnich dzieci—wreszcie paszporty członków misji dobroczynnych, działających w Polsce, należy i nadal wizować bezpłatnie. (Patrz okólnik poufny № 22 z dnia 20 maja 1922 r. i okólnik poufny № 27 z dnia 9 czerwca 1922 r.).

Przepisy powyższe obowiązują od daty otrzymania niniejszego okólnika.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą postanowienia okólnika № K. III-c. 96324/21 z dnia 3 stycznia 1922 r. (Dz. U. M. S. Z. № 21 poz. 15) poufnego okólnika № 23 z dnia 29 maja 1922 r. i okólnika № 45 z dnia 5 sierpnia 1922 r.

Minister

Warszawa, dn. 24/III 1923 r. w z. (—) *Henryk Strasburger*

56.

A. II. 360.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA PRAC I OPIEKI SPOŁECZNEJ I MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH W PRZEDMIOCIE UTWORZENIA URZĘDU RADCY EMIGRACYJNEGO PRZY PRZEDSTAWICIELACH DYPLOMATYCZNYCH W KRAJACH, DO KTÓRYCH LUB PRZEZ KTÓRE KIERUJE SIĘ RUCH WYCHODŹCZY POLSKI.

Art. 1.

Minister Spraw Zagranicznych na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej mianuje z grona urzędników M. S. Z. lub Urzędu Emigracyjnego przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej Radców Emigracyjnych przy Polskich Przedstawicielstwach Dyplomatycznych w krajach uznanych przez Urząd Emigracyjny za szczególnie ważny dla emigracji.

Radcowie Emigracyjni pozostają urzędnikami Ministerstwa resortowego, z którego zostali przydzieleni.

Art. 2.

Do zadań Radcy Emigracyjnego należą:

1. Funkcje obserwacyjne: a) badanie warunków gospodarczych kraju imigracyjnego i zmian na rynku pracy, b) ruchu emigracyjnego innych narodowości, zbieranie danych statystycznych, dotyczących ruchu emigracyjnego wogóle, płac, czasu pracy, stopy życia, wreszcie notowanie wszelkich faktów mających lub mogących mieć styczność z życiem emigracji polskiej, c) badanie sposobu traktowania przez przedsiębiorstwa okrętowe wychodźców przyjeżdżających lub wracających do kraju.

2. Funkcje informacyjne: a) przesyłanie do Urzędu Emigracyjnego miesięcznych i rocznych sprawozdań, dotyczących całokształtu spraw wychodźczych w kraju urzędowania Radcy Emigracyjnego, b) informowanie społeczeństwa, zainteresowanych władz kraju imigracyjnego oraz miejscowych pracodawców o warunkach wychodźtwa polskiego.

3. Funkcje wykonawcze: do których należy wypełnianie zleceń krajowych władz centralnych lub też podejmowanie własnej inicjatywy, wreszcie wszelkie interwencje w sprawach natury zasadniczej, oraz w obronie interesów zbiorowych u władz centralnych kraju emigracyjnego.

4. Funkcje nadzorcze: Do Radcy Emigracyjnego należy ogólne kierownictwo polityki wychodźczej. Radca Emigracyjny z ramienia Posła wykonywa nadzór nad całokształtem pracy w dziedzinie emigracji i reemigracji; w tym zakresie informuje on stale Konsulów o ogólnej linji polityki wychodźczej, w poszczególnych zaś wypadkach udziela im odpowiednich instrukcyj. Na żądanie Radcy Emigracyjnego Konsulowie winni mu dostarczać wszelkich informacyj w zakresie spraw wychodźczych, dotyczących ich okręgu konsularnego.

5. Funkcje normatywne: a) piecza nad wypełnianiem warunków obowiązujących umów i układów, dotyczących spraw wychodźczych oraz

ramowych kontraktów najmu, a także nad stosowaniem do emigrantów polskich praw i przepisów miejscowych, interwencja u władz centralnych w tych sprawach, tudzież projektowanie zmian w umowach i układach, oraz ramowych kontraktach najmu, b) kontrola wykonywania warunków koncesyjnych przez licencjonowane w Polsce przedsiębiorstwo okrętowe, oraz stawianie wniosków co do zmiany warunków koncesyjnych.

Do Konsulatów należy dziedzina praktyczna spraw wychodźczych, a więc: a) udzielanie pomocy w organizowaniu pośrednictwa w pracy, związków zawodowych, stowarzyszeń oświatowo - kulturalnych, zgodnie z instrukcjami, otrzymywanemi od Poselstwa, b) utrzymanie stałego kontaktu z wychodźcami z Polski i udzielanie im wszelkich porad w sprawach, dotyczących prawodawstwa społecznego, kontraktów najmu, ubezpieczeń i sporów z pracodawcami, c) stwierdzanie w interesie wychodźców oraz ich rodzin stanu faktycznego w razie nieszczęśliwego wypadku, zbieranie wszelkich zeznań świadków oraz dowodów, potrzebnych dla wszczęcia lub popierania sprawy odszkodowań oraz udzielanie wychodźcom pomocy prawnej, d) organizowanie, gdzie się tego okaże potrzeba, przesyłek oszczędności emigrantów do kraju.

Wszelkie sprawy natury praktycznej, w zakresie spraw wychodźczych, o ile wymagają interwencji u władz centralnych należą do kompetencji Radcy Emigracyjnego.

Art. 3.

Wszystkie akta natury zasadniczej, wysyłane do krajowych władz centralnych i do władz miejscowych, oraz instrukcje dla Konsulów winny być podpisane przez Posła. Poseł może upoważnić Radcę Emigracyjnego do podpisywania niektórych aktów w jego zastępstwie.

Art. 4.

Wszelkie przepisy dyscyplinarne przewidziane dla urzędników dyplomatycznych stosują się do Radców Emigracyjnych. Radcy ci podlegają kierownikowi placówki dyplomatycznej, do której są przydzieleni.

Art. 5.

a) Finansowanie Radców Emigracyjnych obciąża budżet Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Finansowanie to dotyczy tak wydatków osobowych, jak i rzeczowych.

b) Pod względem uposażenia Radcy Emigracyjni zrównani są z odpowiadającymi im rangą służbową urzędnikami podległych M. S. Z. Urzędów zagranicznych.

c) Radcy Emigracyjni posiadają prawo do otrzymania zwrotu kosztów instalacyjnych zgodnie z ustalonym w tej sprawie regulaminem dla urzędników Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

d) Radcy Emigracyjni korzystają narówni z innymi członkami podległych M. S. Z. Urzędów zagranicznych z lokalów biurowych, kancelaryj,

sił pomocniczych, przyborów kancelaryjnych, bibljoteki, pism i dzienników, jak również wszelkich środków będących w posiadaniu rzeczonych urzędów, a niezbędnych dla wykonywania nałożonych na nich obowiązków.

Korespondencję urzędową, wewnętrzną i zewnętrzną załatwiają Radcy Emigracyjni przez kancelarje i na koszt podległych M. S. Z. Urzędów zagranicznych.

e) Koszty podróży służbowych Radców Emigracyjnych wewnątrz państwa w którem urzędują, jak również koszty podróży zagranicę celem objęcia stanowiska, względnie w razie przeniesienia lub odwołania, ponosi Ministerstwo Spraw Zagranicznych, przyczem w stosunku do Radców Emigracyjnych winny być stosowane wszystkie przepisy obowiązujące w danym zakresie urzędników podległych M. S. Z. Urzędów zagranicznych.

Przy wszelkich innych podróżach służbowych Radców Emigracyjnych Ministerstwo Spraw Zagranicznych pokrywa koszty tylko w wypadku o ile polecenie odbycia podróży wydane zostało za zgodą Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Art. 6.

Minister Spraw Zagranicznych odwołuje Radcę Emigracyjnego w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej lub na jego wniosek.

Zwolnienie Radcy Emigracyjnego z jego stanowiska dokonywa się w sposób, przepisany przez ogólne przepisy służbowe.

Art. 7.

Radca Emigracyjny koresponduje bezpośrednio z Urzędem Emigracyjnym.

Kopje raportów perjodycznych przesyła Radca Emigracyjny do Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Art. 8.

Rozporządzenie niniejsze znosi wszelkie rozporządzenia poprzednie w przedmiocie atrybucji Attachés do spraw wychodźczych.

Art. 9.

Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym M. S. Z.

Minister

(—) H. Strasburger

W.-Minister Spraw Zagranicznych

Minister Pracy i Opieki Społecznej

Warszawa, dn. 22/III 1923 r. *(—) L. Darowski.*

57.

K. III-e. 2691

OKÓLNIK

W SPRAWIE OPŁAT POBIERANYCH OD OBYWATELI NORWESKICH ZA WIZY

Niniejszym zarządzam pobieranie od obywateli norweskich
za wizy powrotne — kor. norw. 30.
za wizy tranzytowe — kor. norw. 10.

Termin ważności wiz, udzielanych obywatelom norweskim, wynosi 6 miesięcy.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą postanowienia okólnika № K. III-c. 2838/22 z dnia 30 kwietnia 1922 (Dz. U. M. S. Z. № 14/22, poz. 106).

Minister
w z. (—) *Henryk Strasburger*

Warszawa, dn. 28/III 1923 r.

58.

A. II. 383.

AKT

USTANAWIAJĄCY ETATOWY KONSULAT I KLASY RZ. POL. W JEROZOLIMIE

Art. I.

Z dniem 1 maja r. b. zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 marca r. b. ustanawia się etatowy Konsulat I klasy Rz. Pol. w Jerozolimie.

Art. II.

Okrąg etatowego Konsulatu Rz. Pol. w Jerozolimie obejmuje Palestynę i Egipt.

Art. III.

Etatowy Konsulat I klasy w Jerozolimie zależny będzie za pośrednictwem Poselstwa Rz. Pol. w Londynie od M. S. Z.

Za Ministra
(—) *Bertoni*
Dyrektor Departamentu.

Warszawa, dnia 25/III 1923 r.

59.

A. I 1712.

OKÓLNIK

W SPRAWIE ZGŁASZANIA SIĘ URZĘDNIKÓW O URLOPY, POŻYCZKI, PRZENIESIENIA I NOMINACJE

Coraz częściej zdarzają się wypadki, że urzędnicy etatowi i kontraktowi pracujący w poszczególnych Wydziałach Ministerstwa Spraw Za-

granicznych zgłaszają się w sprawach osobistych dotyczących urlopów, pożyczek, przeniesień i nominacyj do Dyrektora Departamentu Administracyjnego względnie jego zastępcy, z ominięciem Naczelnika Wydziału lub Kierownika Oddziału, w którym pracują, oraz Naczelnika Wydziału Osobowego.

Zwracając uwagę na niestosowność takiego postępowania i ponawiając zarządzenia, wydane okólnikiem № 419 z dnia 13 stycznia 1921 r., zawiadamiam, że wszystkie prośby, wnoszone z pominięciem właściwej drogi służbowej będą zwracane do uzupełnienia, co pociągnie za sobą znaczne opóźnienie w załatwieniu.

Za Ministra

(—) *Bertoni*

Warszawa, dnia 21/III 1923 r

Dyrektor Departamentu.

60.

A. I. 1682.

OKÓLNIK

W SPRAWIE OBSADZANIA WOLNYCH STANOWISK W URZĘDACH PAŃSTWOWYCH PRZEZ INWALIDÓW I ZDEMOBILIZOWANYCH

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zawiadamia, że Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 7 marca 1923 r., uchwaliła następujący okólnik:

1. Wszelkie władze państwowe, do których należy nominowanie urzędników i niższych funkcjonarjuszy, obowiązane są obsadzać wolne stanowiska w urzędach państwowych inwalidami lub niemającemi dostatecznych środków do życia wdowami po inwalidach, po poległych i zmarłych, w rozumieniu art. 1 i 2 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin (Dz. Ust. Rz. P. № 32 poz. 195), a w razie braku z pośród nich odpowiednich kandydatów zdemobilizowanymi żołnierzami Wojsk Polskich (z wyjątkiem karanych za dezercję lub inne przekroczenia służbowe), którzy brali udział w walkach o niepodległość i zjednoczenie Polski, o ile kwalifikacje kandydata-inwalidy lub wdowy po inwalidzie, po poległym i zmarłym lub zdemobilizowanego żołnierza są równe lub wyższe, niż innych kandydatów.

O kwalifikacjach do objęcia odnośnego stanowiska i uzdolnieniach inwalidy lub wdowy po inwalidzie, po poległym i zmarłym lub zdemobilizowanego żołnierza decyduje władza powołana do mianowania urzędnika, względnie niższego funkcjonarjusza.

2. Wszelkie władze państwowe, w razie potrzeby obsadzenia posady urzędnika do IX stopnia służbowego włącznie lub niższego funkcjonarjusza wszystkich stopni, winny zwracać się do najbliższego państwowego urzędu pośrednictwa pracy o przedstawienie odpowiednich kandydatów z pośród inwalidów wojennych, a także niemających dostatecznych środków do życia wdów po inwalidach, po poległych i zmarłych, w rozumieniu art. 1 powo-

łanej w p. 1 ustawy, względnie z pośród zdemobilizowanych żołnierzy Wojsk Polskich, niekaranych za dezercję oraz inne przekroczenia służbowe.

Państwowe urzędy pośrednictwa pracy do dni 14 od otrzymania powyższego polecenia albo przedstawią odpowiednich kandydatów z pośród osób wymienionych w p. 1 niniejszego rozporządzenia z dokładnem zakomunikowaniem ich kwalifikacyj i dołączeniem dowodów na okoliczność, że kandydaci są inwalidami, wdowami po inwalidach, po poległych i zmarłych lub zdemobilizowanymi żołnierzami, albo powiadomią urząd, że takich kandydatów w ewidencji nie posiadają.

Jeżeli kwalifikacje kandydatów, przedstawionych przez państwowy urząd pośrednictwa pracy, nie są wystarczające do objęcia odnośnej posady, lub jeżeli kandydaci państwowego urzędu pośrednictwa pracy, zamianowani przez odnośny urząd, nie zgłoszą się do słnżby w terminie określonym w art. 13 ustawy o państwowej służbie cywilnej, lub jeżeli państwowy urząd pośrednictwa pracy w terminie oznaczonym w ustępie 2 punktu 2 niniejszego rozporządzenia nie nadeśle żadnej odpowiedzi, względnie powiadomi, że takich kandydatów w ewidencji nie posiada, wtedy wolne stanowisko służbowe ma być obsadzone innym kandydatem według uznania władzy powołanej do mianowania.

Przy redukcji personelu należy zatrzymać, o ile można inwalidów i wdowy—w rozumieniu art. 1 wymienionej ustawy inwalidzkiej oraz zdemobilizowanych żołnierzy Wojsk Polskich, a zwalniać przedewszystkiem innych urzędników, posiadających równe kwalifikacje z osobami, wymienionemi wyżej.

Powyższe podaje do wiadomości Pp. Kierownikom podległych Ministerstwu Spraw Zagranicznych urzędów z prośbą o zastosowanie się.

Za Ministra
(—) *Zbyszewski*
Wice-Dyrektor Departamentu

Warszawa, dnia 21/III 1923 r.

61.

K. III-c. 2260.

OKÓLNIK

W SPRAWIE PODWYŻSZENIA MNOŻNIKA STOSOWANEGO DO TARYFY KONSULARNEJ PRZY OBLICZANIU OPŁAT KONSULARNYCH DLA OSÓB ZAMIESZKAŁYCH W POLSCE.

Niniejszem zarządzam podwyższenie mnożnika stosowanego do Taryfy Konsularnej przy obliczaniu opłat konsularnych dla osób zamieszkałych w Polsce, a ustalonego ostatnio okólnikiem № K. III-c. 24/23 z dnia 2 stycznia 1923 r., z 200 na 400.

Za Ministra
(—) *H. Strasburger.*
Podsekretarz Stanu.

Warszawa, dnia 7/III 1923 r.

62.

A.II.400.

OKÓLNIK

W PRZEDMIOCIE DODATKU REPREZENTACYJNEGO DO POBORÓW URZĘDNIKÓW PODLEGŁYCH M. S. Z. URZĘDÓW ZAGRANICZNYCH.

Uzupełniając i częściowo zmieniając postanowienia Okólnika № A.II.4 z dnia 10.I.1923 r. (Dzien. Urzęd. M. S. Z. № 1 poz. 10 z 1923 r.) zarządzam niniejszem, co następuje.

Par. IV powyższego Okólnika podlega częściowo zmianie i zyskuje brzmienie następujące:

W czasie przepisowo przewidzianego urlopu wypoczynkowego lub wyjazdu służbowego poza granice kraju, w którym podległe M. S. Z. Urzędy Dyplomatyczne się znajdują, Kierownicy tych Urzędów i Radcowie Legacyjni otrzymują dwie trzecie przysługującego im dodatku reprezentacyjnego. Urzędnicy pełniący w danych wypadkach zastępczo ich funkcje, pobierają jedną trzecią odnośnych dodatków reprezentacyjnych.

W razie korzystania z urlopu ponad przepisaną przepisowo normę, wysokość dodatków reprezentacyjnych dla Kierowników podległych M. S. Z. Urzędów Dyplomatycznych zagranicą i Radców Legacyjnych, określa każdorazowo M. S. Z., przyczem maksymalna wysokość przyznawanego dodatku nie może przekraczać $^2/_3$ preliminowanej na ten cel w budżecie odnośnego Urzędu sumy, urzędnicy bowiem pełniący zastępczo ich funkcje otrzymują $^1/_3$ część pomienionego dodatku.

W wypadku czasowego niemianowania Kierownika podległego M. S. Z. Urzędu Dyplomatycznego zagranicą — Chargé d'Affaires ad interim pobiera dodatek reprezentacyjny w wysokości każdorazowo określonej przez M. S. Z.

Okólnik niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 kwietnia 1923 r.

Za Ministra
(—) *Zbyszewski*
W.-Dyrektor Departamentu.

Warszawa, dn. 30/III 1923 r.

63.

A. I. 1543.

OKÓLNIK

W SPRAWIE UMÓW ZAWIERANYCH Z PRACOWNIKAMI KONTRAKTOWYMI.

Podaje się w załączeniu do wiadomości i ścisłego wykonania rozporzadzenia p. Prezesa Rady Ministrów z dnia 8 marca 1923 r. № 22230/23 w sprawie zmiany wzoru umów, zawieranych z pracownikami kontraktowymi.

Wzór umowy osobno przesłany zostanie podległym M. S. Z. Urzędom.

Za Ministra
(—) *Zbyszewski*
W.-Dyrektor Departamentu.

Warszawa, dn. 15/III 1923 r.

Załącznik.

PREZES
RADY MINISTRÓW
№ 22230/22

Warszawa, dnia 8 marca 1923 r

OKÓLNIK № 56

W SPRAWIE UMÓW Z PRACOWNIKAMI KONTRAKTOWYMI.

Do
Kancelarji Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu, Najwyższej Izby Kontroli, wszystkich Ministerstw, Głównego Urzędu Ziemskiego i Głównego Urzędu Likwidacyjnego

w WARSZAWIE.

Wskutek wejścia w życie ustawy o państwowej służbie cywilnej z 17 lutego 1922 r. (Dz. U. Rz. P. № 65, poz. 164) i ustawy o organizacji władz dyscyplinarnych i postępowaniu dyscyplinarnem przeciwko funkcjonarjuszom państwowym z 17 lutego 1922 r. (Dz. U. Rz. P. № 65, poz. 165), okazała się potrzeba zmiany wzoru umowy, ustalonego w swoim czasie dla umów zawieranych z pracownikami państwowymi. Pozatem niektóre postanowienia, umieszczone dotychczas w umowach, wymagały pewnych zmian.

Czyniąc zadość tej potrzebie, Prezydjum Rady Ministrów ustaliło w porozumieniu z Prokuratorją Generalną Rzeczypospolitej Polskiej nowy wzór, którego jeden egzemplarz się załącza.

W punkcie 2-im wzoru wprowadzono, jako obowiązkowe wypłacanie wynagrodzenia z dołu, ponieważ zabezpiecza ono lepiej interesy Państwa w stosunku do pracownika kontraktowego i odpowiada przyjętemu powszechnie przy najmie pracy sposobowi wypłaty wynagrodzenia.

W punkcie 5-ym, jako przyczynę zgaśnięcia umowy ipso facto, wymieniono obok zamianowania urzędnikiem, także przyjęcie na służbę przygotowawczą (praktykę), przewidzianą w art. 12 pragmatyki służbowej. Postanowienie to dotyczy tylko urzędników, nie zaś niższych funkcjonarjuszów państwowych, którzy obowiązkowi praktyki nie podlegają.

W punkcie 6-ym unormowano możność natychmiastowego rozwiązania umowy w wypadku popełnienia przez pracownika kontraktowego czynów tam wymienionych, w odmienny sposób, niż to dotychczas miało miejsce.

Wszystkie umowy z pracownikami kontraktowymi mają być odtąd zawierane ściśle według ustalonego obecnie wzoru, jako jedynie obowiązującego. Umowy zawarte dawniej winny być poddane rewizji i zastąpione nowemi umowami, sporządzonemi według nowego wzoru. O ile w dawnych umowach postanowiono wypłacanie z góry wynagrodzenia, postanowienie to przy obecnej zmianie umowy może być zatrzymane.

Równocześnie zauważam, że umowy winny być sporządzane w konkretnym wypadku w ten sposób, aby zawierały tylko te postanowienia z ustalonego wzoru, które dotyczą danego pracownika kontraktowego. Przy praktykowanem przez niektóre władze i urzędy używania przy sporządzaniu umowy gotowych formularzy umów ułożonych jednakowo dla wszystkich pracowników kontraktowych, zdarzało się nieraz, że do konkretnej umowy dostawały się przez niedopatrzenie postanowienia, które w danym wypadku nie miały mieć zastosowania, co mogło wywołać dla pracownika kontraktowego lub dla Państwa niepożądane następstwa.

Proszę o wydanie dalszych zarządzeń po myśli niniejszego pisma.

Prezes Rady Ministrów
(—) *Sikorski.*

O. K. 620.

64.

KOMUNIKAT

W SPRAWIE WYSTAWIANIA PASZPORTÓW DYPLOMATYCZNYCH I FEUILLES DE ROUTE.

Wobec tego, że zdarzały się wypadki mylnego podawania nazwisk na poleceniach o wydanie feuilles de route i paszportów dyplomatycznych, oraz wobec tego, iż dokumenty te są dowodami urzędowo stwierdzającymi tożsamość osoby, Ministerstwo Spraw Zagranicznych (Oddział Komunikacji) wystawiać będzie powyższe dokumenty jedynie po złożeniu odpowiedniego dowodu osobistego, jako to: paszportu, metryki lub wyciągu z ksiąg ludności, względnie aktu ślubnego.

Za Ministra

(—) *Bertoni*
Dyrektor Departamentu.

Warszawa, dnia 12/II 1923 r.

K. III-a. 2002.

65.

OKÓLNIK

W SPRAWIE WIZOWANIA PASZPORTÓW WZÓR № 1.

Doszło do wiadomości Ministerstwa Spraw Zagranicznych, że niektóre Konsulaty wskazują obywatelom polskim, powracającym do Polski za paszportami wz. № 1, na konieczność posiadania wizy Konsulatu na powrót do Polski, że pobierają opłatę za wizę na wjazd do Polski, udzieloną na paszportach wz. № 1, których termin ważności nie upłynął, że nawet zachodzą wypadki czynienia przez Konsulaty trudności przy udzielaniu wiz powrotnych, o ile paszport wz. № 1 nie posiada dopisku, że ważny jest nietylko na wyjazd zagranicę, lecz i z powrotem.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych wyjaśnia, że paszport wz. № 1, jak świadczy tekst umieszczony na str. 7 paszportu, jest ważny na powrót do Polski, wobec czego Min. Spr. Wewnętrznych zakazało urzędom paszportowym dopisywania w paszportach wz. № 1 słów „i z powrotem", gdyż tego rodzaju dopiski dezorjentowały niektóre Konsulaty cudzoziemskie, nasuwając im przypuszczenie, że paszporty wz. № 1, niezaopatrzone w ten dopisek, nie są ważne na powrót do Polski.

Powołując się na okólnik Ministerstwa Spraw Zagranicznych № 81 z dnia 24 maja 1921 r., Ministerstwo Spraw Zagranicznych poleca nie udzielać wiz na powrót do Polski na paszportach wz. № 1, jako zasadniczo zbędnych; ewentualnie może być udzielona wiza *bezpłatnie* w wypadkach kwestjonowania ważności paszportu przez władze miejscowe. W razie zgłoszenia się do konsulatu osoby z paszportem wz. № 1, którego termin ważności upłynął, należy paszport przedłużyć, nie udzielając również wizy na wjazd do Polski, gdyż z chwilą, gdy paszport przez przedłużenie odzyskał ważność, automatycznie, w myśl adnotacji na str. 7, jest ważny na powrót do Polski.

Za Ministra
(—) *W. Babiński*
Wice-Dyr. Departamentu.

Warszawa, dnia 19/III 1923 r.

66.

K. III-a. 3189.

OKÓLNIK

DO WSZYSTKICH PODLEGŁYCH M. S. Z. URZĘDÓW KONSULARNYCH W SPRAWIE ZAOPATRZEŃ WETERANÓW Z POWSTAŃ 1831 — 1863 R.

Ponieważ zachodzą wypadki, w których Konsulaty R. P. zagranicą uskuteczniają według własnego uznania, bez porozumienia się z kompetentną Komisją kwalifikacyjną Ministerstwa Spraw Wojskowych, wypłaty zapomóg i zaopatrzeń osobom, powołującym się na rzekome swe uczestnictwo w powstaniach 1831 — 1863 r., Ministerstwo Spraw Zagranicznych poleca wszystkim podległym Urzędom konsularnym zagranicą, by w podobnych wypadkach zwracały się o opinję do Ministerstwa Spraw Zagranicznych, które w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych, oraz z Ministerstwem Skarbu orzeknie, czy dana osoba ma prawo do zaopatrzenia ze Skarbu Państwa, ewent. że można jej wypłacić zaliczkę na poczet mającego się przyznać zaopatrzenia, gdyż w przeciwnym razie wypłacanie zaopatrzeń nieuprawnionym do tego osobom naraża Skarb Państwa na niepotrzebne straty, a u zainteresowanych wywołuje rozgoryczenie w razie wstrzymania lub ściągnięcia kwot nieprawnie pobranych.

Za Ministra
(—) *J. Gorzechowski*
w/z. Wice-Dyr. Departamentu

Warszawa, dnia 21/III 1923 r.

67.

A. II. 301.

K O M U N I K A T

W SPRAWIE ZMIANY LOKALÓW PODLEGŁYCH M. S. Z. URZĘDÓW

Ministerstwo Spraw Zagranicznych komunikuje niniejszem, co następuje:

1. Biura Wydziału Konsularnego przy Poselstwie Rz. Pol. w Buenos Aires przeniesione zostały z dniem 1 stycznia 1923 r. do nowowynajętego lokalu przy ul. Rincon № 280.

2. Biura Konsulatu II kl. Rz. Pol. w Lille z dniem 10 marca r. b. otwarte zostały w domu № 59 Rue Royale.

3. Biura Subdelegacji Polskiej dla Śląska Cieszyńskiego, Spisza i Orawy z dniem 17 lutego r. b. przeniesione zostały z Cieszyna do Warszawy (Pałac Kronenberga).

Za Ministra

(—) *Bertoni*

Warszawa, dnia 26/III 1923 r. Dyrektor Departamentu

68.

K. III. a. 758.

O K Ó L N I K

W SPRAWIE UZYSKANIA DOKUMENTÓW INWALIDZKICH OD RZĄDÓW OBCYCH.

Na podstawie ustawy z dn. 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych, których śmierć znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. Ust. R. P. Nr. 32/21 z dn. 12 kwietnia 21 r. poz. 195), jakoteż ustawy z dn. 4 sierpnia 1922 r. (Dz. Ust. R. P. № 67 poz. 608), zmieniającej niektóre postanowienia ustawy z dn. 18 marca 1921 r. i rozporządzenia wykonawczego do tych Ustaw z dn. 10 stycznia 1923 r. (Dz. Ust. R. P. z dn. 1 marca 1923 r., № 20 poz. 132), przeprowadza Ministerstwo Spraw Wojskowych rejestrację osób, zgłaszających roszczenie do zaopatrzenia inwalidzkiego. Odnośny sposób postępowania Urzędów Wojskowych, unormowany został przez Min. Spr. Wojskowych załączoną do niniejszego okólnika „Instrukcją w sprawie rejestracji osób, zgłaszających roszczenie do zaopatrzenia wojskowego“, z uwzględnieniem zmian niektórych postanowień Instrukcji, jakie spowodowało ogłoszenie rozporządzenia wykonawczego z dn. 10. I. 23, jak również następujących zmian §§ 7 i 8 Instrukcji:

§ 7 uzupełnia się zdaniem następującem:

„Jeżeli z samej treści dokumentów powyższych nie wynika, że związek przyczynowy pomiędzy kalectwem (chorobą) a służbą wojskową rzeczywiście zachodzi, za dowody istnienia takiego związku posłużyć mogą te z wyszczególnionych dokumentów, z porównania których, ze stwierdzo-

nem przez Komisję (super) rewizyjną kalectwem (chorobą), związek jego ze służbą wojskową da się wyprowadzić logicznie i z wszelkiem prawdopodobieństwem".

§ 8 w brzmieniu podanem w Instrukcji, ulega skreśleniu i otrzymuje treść następującą:

„W braku jakichkolwiek dowodów w rozumieniu § 7 Instrukcji, stwierdzających związek przyczynowy kalectwa (choroby), ze służbą wojskową, mogą być wzięte za podstawę do rejestracji osób, zgłaszających roszczenie do zaopatrzenia inwalidzkiego, zeznania dwóch wiarogodnych świadków (wzór podaje załącznik № 1 ad. § 4 rozporządzenia wykonawczego z dn. 1 marca 1923 r.), złożone przed władzą polityczną I-szej Instancji względnie zeznania dwóch oficerów czynnie w wojsku służących, złożone protokólarnie przed ich przełożoną władzą, którzy stwierdzą, że byli obecni w czasie wypadku, jaki spowodował kalectwo (chorobę), lub też w czasie pobytu osoby, roszczącej pretensję do zaopatrzenia inwalidzkiego w szpitalu (zakładzie leczniczym), w punkcie opatrunkowym, żywnościowym i t. d., przy oddawaniu chorego do szpitala i t. p.

Zeznania dwóch świadków, w których jedno złożone zostało przez oficera czynnie w wojsku służącego przed jego przełożoną władzą, natomiast drugie przed władzą polityczną I-szej Instancji przez osobę nie posiadającą stopnia oficera czynnie w wojsku służącego, mogą oczywiście także służyć za podstawę do rejestracji osoby zgłaszającej roszczenie do zaopatrzenia inwalidzkiego.

Za podstawę do rejestracji mogą być ponadto wzięte świadectwa zwierzchności gminnych, poparte potwierdzeniem władzy politycznej I-szej Instancji, że roszczący pretensje do zaopatrzenia inwalidzkiego odbywał służbę wojskową w armjach i terminach, w § 2 Instrukcji pod c), f), g) i h), wymienionych, oraz, że ze służby tej powrócił do gminy chory lub kaleką — w terminie, wykluczającym z całą oczywistością podejrzenie, że kalectwo (choroba) pozostało po zwolnieniu z wojska i w każdym wypadku nie mogło powstać w terminie u osób, które należały do b. armji austrjackiej — po 1 listopada 1918, do b. armji niemieckiej po 27 grudnia 1918 r., wreszcie odnośnie osób, które należały do b. armji rosyjskiej, po 1 marca 1918 r.

Zeznania świadków, względnie świadectwa zwierzchności gminnych, potwierdzone przez władzę polityczną I-szej Instancji, mogą być przez Komisje (super) rewizyjne uznane za dowody istnienia związku przyczynowego pomiędzy kalectwem a służbą wojskową, jeżeli z porównania treści tych zeznań lub świadectw ze stwierdzonem przez Komisję (super) rewizyjną kalectwem (chorobą)—związek jego ze służbą wojskową da się wyprowadzić logicznie z wszelkiem prawdopodobieństwem.

Do czynności urzędów wojskowych należy:

1. Uzupełnienie aktów rejestracyjnych osób, które przed dniem wejścia w życie „Instrukcji" uznane zostały za inwalidów wojennych, przez dodatkowe zebranie dowodów istnienia związku przyczynowego po-

między kalectwem (chorobą) a służbą wojskową tych osób, albowiem przyznanie zaopatrzenia inwalidzkiego nastąpić może w myśl Ustawy z dn. 18 marca 1921 r. jedynie po stwierdzeniu przez Komisję wojskową lekarską, że pomiędzy kalectwem (chorobą) a służbą rzeczywiście zachodzi związek przyczynowy;

2. Uzupełnienie aktów rejestracyjnych i przeprowadzenie innych czynności rejestracyjnych względem osób, które przed 1 maja 1922 (§ 13 „Instrukcji") zgłosiły roszczenie do zaopatrzenia inwalidzkiego;

3. Przeprowadzenie rejestracji osób, zwolnionych ze służby wojskowej przed 1 maja 1921, a które zgłosiły roszczenie do zaopatrzenia inwalidzkiego po 30 kwietnia 1922, względnie osób, które zgłosiły lub zgłoszą roszczenie po upływie jednego roku od dnia zwolnienia ze służby wojskowej.

Co do koniecznych czynności podległych M. S. Z. Urzędów zagranicą w sprawach inwalidzkich, to mogą one być następującego rodzaju:

1. Stwierdzenie autentyczności dokumentów, wystawionych przez urzędy i szpitale państw zaborczych w terminach, wymienionych w § 2 cytowanej „Instrukcji".

Odnosi się to zwłaszcza do b. żołnierzy armji rosyjskiej, którzy przeważnie nie posiadają żadnych dokumentów służby wojskowej (inwalidztwa), albo posiadają dokumenty bolszewickie, co do których nie ma pewności, czy nie zostały wystawione w następstwie służby w szeregach armji sowieckiej lub wystawione w warunkach nic niemających wspólnego ze służbą wojskową i inwalidztwem, w celach umożliwienia powrotu odnośnym osobom do kraju dla szerzenia agitacji komunistycznej.

2. Legalizowanie przez Konsulaty Rzeczypospolitej Polskiej dokumentów, wystawionych po powyższych terminach przez urzędy i szpitale państw ościennnych, względnie państw powstałych na terytorjum b. monarchji Austro-Węgierskiej z tem, że dokumenty te otrzymać mają ponadto klauzule, iż fakta, przytoczone w tych dokumentach skonstatowane zostały przez Konsulaty, uznane za zgodne z rzeczywistością oraz, że fakta te odpowiadają przepisom ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych.

3. Uzyskiwanie dokumentów i informacyj od rządów (urzędów cywilnych i wojskowych, szpitali etc.) państw ościennych i państw sukcesyjnych po b. monarchji Austro-Węgierskiej, dotyczących służby wojskowej, pobytu w niewoli, chorób lub zranień osób, roszczących pretensje do zaopatrzenia inwalidzkiego.

4. Zwracanie się w razie niemożności odnalezienia dokumentu inwalidzkiego do odpowiednich urzędów zagranicznych z prośbą o urzędowe zrekonstruowanie przez nie odnośnego dokumentu w trybie zeznań świadków przed sądem lub władzami administracyjnemi, względnie wojskowemi, analogicznie do podanej powyżej treści § 8 „Instrukcji", oraz badanie źródłowe wiarogodności zeznań tych świadków.

Podstawą przyznania zaliczki na récte może być jedynie i wyłącznie akt (super) rewizyjny, zawierający orzeczenie Komisji (super) rewizyjnej

o istnieniu związku przyczynowego pomiędzy kalectwem (chorobą) a służbą wojskową, wydane przy uwzględnieniu dowodów, o których mowa w § 7 i 8 „Instrukcji", uzupełnienia których to paragrafów podaje powyżej niniejszy okólnik.

Za Ministra
(—) *J. Gorzechowski*
w/z. W.-Dyrektora Departamentu.

Warszawa, dn. 23/III 1923 r.

Załącznik.

M. SPRAW WOJSK.
DEPARTAMENT VIII SANITARNY
L. 36724.III Sup. Inw.

Warszawa, dn. 27 stycznia 1922 r.

INSTRUKCJA

W SPRAWIE REJESTRACJI OSÓB, ZGŁASZAJĄCYCH ROSZCZENIA DO ZAOPATRZENIA INWALIDZKIEGO.

KOMPETENCJA WŁADZ.

§ 1. Władzami powołanemi do rejestracji osób, zgłaszających roszczenie do zaopatrzenia inwalidzkiego są Powiatowe Komendy Uzupełnień (Referat Inwalidzki).

W sprawach tej rejestracji wydają zarządzenia i wykonują kontrolę: Szefostwo Sanitarne (Wydział Superrewizyjno-Inwalidzki) D. O. K., tudzież Departament VIII Sanitarny (Wydział Superrewizyjno - Inwalidzki) M. S. Wojskowych.

WARUNKI DOKONANIA REJESTRACJI.

§ 2. P. K. U. rejestrują następujące osoby, zgłaszające roszczenie do zaopatrzenia inwalidzkiego, bez względu na stopień wojskowy tych osób, tudzież bez względu na płeć:

a) osoby, należące do Wojska Polskiego, bez względu na to, czy służbę pełniły ochotniczo, czy na zasadzie Ustaw o obowiązującej służbie wojskowej (dekrety Naczelnika Państwa i Ustawy Sejmowe, tudzież zarządzenia b. Tymczasowego Komitetu Rządzącego we Lwowie i Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu);

b) osoby, które pełniły w Wojsku Polskiem służbę pomocniczą na zasadzie ustawy o osobistych świadczeniach wojennych (Dz. Ustaw № 67/19 poz. 401) lub Ustawy o kolejach w czasie wojny (Dz. U. K. 27/20 poz. 160);

c) osoby, które po dniu 1 sierpnia 1914 doznały uszczerbku na zdrowiu w walce orężnej o niepodległość Polski przeciw byłym państwom zaborczym, lub też po dniu 1 listopada 1918 r. brały bezpośredni udział w walce orężnej przeciw wojskom nieprzyjacielskim, broniąc niepodległości i granic Polski;

d) osoby, należące do b. Legionów Polskich, b. Korpusu Posiłkowego, b. Polskiej Siły Zbrojnej, b. Polskiej Organizacji Wojskowej, b. Legionu Puławskiego, b. I, II i III Korpusu Polskiego, zorganizowanego w Rosji, b. Dywizji Polskiej, zorganizowanej na Syberji, b. Komitetu Agitacyjno-Werbunkowego, b. Oddziału Odeskiego, b. Armji Polskiej Gen. Hallera, b. Oddziału Murmańskiego, b. Oddziału Mikulińskiego, b. IV Dywizji Gen. Żeligowskiego;
e) osoby, należące do b. Armji austrjackiej, o ile ich kalectwo (choroba) powstało wskutek służby wojskowej, odbytej w czasie od 1-go sierpnia 1914 r. do dnia 1-go listopada 1918 r. i osoby, należące do Korpusu żandarmerji b. zaboru austrjackiego, o ile w tym terminie nabawiły się kalectwa (choroby) — wskutek działań wojennych lub wykonywania służby w strefie wojennej, w związku z operacjami b. państw zaborczych;
f) osoby, należące do b. armji niemieckiej, o ile ich kalectwo (choroba) powstało wskutek służby, odbytej w czasie od 1-go sierpnia 1914 r. do dnia 27 grudnia 1918 r.
g) osoby, należące do b. armji rosyjskiej, o ile ich kalectwo (choroba) powstało wskutek służby odbytej w czasie od 1 sierpnia 1914 r. do dnia 1 marca 1918 r.;
h) osoby, które przy b. armjach zaborczych pełniły służbę pomocniczą na zasadzie ustaw o osobistych świadczeniach wojennych (w Austrji Ustawa z dn. 26/XII, 1912 r. Dz. U. p. L. 236; w Niemczech Ustawa z dnia 5/XII 1916 Dz. U. L. 57).

§ 3. Osoby, wymienione pod a, b, c, d, rejestruje P. K. U. bez względu na ich przynależność państwową.

§ 4. Osoby, wymienione pod e, f, g, h, rejestruje P. K. U. po udowodnieniu przez nie, że posiadają obywatelstwo polskie w rozumieniu Ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. (Dz. Ust. № 7/20, poz. 44). Za dowód posłużyć może zaświadczenie na formularzu, przepisanym rozporządzeniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w przedmiocie wykonania Ustawy z dn. 20 stycznia 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. № 7/20 poz. 44), które ogłoszono w Dz. Ust. Rz. P. № 52/20 poz. 320, względnie poświadczenie władzy politycznej 1-szej instancji, że w trybie w art. VI traktatu między Polską a Rosją i Ukrainą w Rydze (Dz. Ust. № 49/21 poz. 300) dokonały opcji na rzecz obywatelstwa polskiego.

KOMPETENCJA MIEJSCOWA.

§ 5. Rejestrację przeprowadzają te P. K. U., na obszarze których osoby, zgłaszające roszczenie do zaopatrzenia inwalidzkiego, posiadają stałe miejsce zamieszkania, a w braku takowego — rozstrzyga o miejscowej kompetencji P. K. U. miejsce osiedlenia osoby (art. 2 Ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. Dz. U. Rz. P. № 7/20 poz. 44), miejsce urodzenia, wreszcie miejsce pobytu.

CZYNNOŚCI WCHODZĄCE W ZAKRES REJESTRACJI.

§ 6. Zakres rejestracji obejmuje następujące czynności:

a) wpisanie osób, zgłaszających roszczenie do zaopatrzenia inwalidzkiego, do Księgi rejestracyjnej;

b) zbadanie autentyczności dowodów, przez osoby te przedstawionych na okoliczność gdzie, kiedy i w jakich oddziałach służbę wojskową pełniły, tudzież ocena dowodów, czy rzeczywiście stwierdzają służbę wojskową zgłaszających się do rejestracji, ewentualnie przeprowadzenie w tym względzie odpowiednich dochodzeń;

c) zbadanie autentyczności dowodów, przez osoby zarejestrowane przedłożonych, że kalectwo (choroba) ich powstało lub uległo pogorszeniu wskutek służby wojskowej, ewentualnie

d) przeprowadzenie dochodzeń, stwierdzić mogących związek przyczynowy kalectwa (choroby) ze służbą wojskową;

e) przeprowadzenie dochodzeń w wypadkach, gdy zachodzi podejrzenie, że kalectwo (choroba) osoby zarejestrowanej powstało wskutek służby, odbytej po terminie, wyszczególnionym w § 2 niniejszej instrukcji pod e, f, g, albo jest następstwem służby odbytej przed 1 sierpnia 1914 r.;

f) odnośnie osób, posiadających prawo do zaopatrzenia na mocy innej ustawy z tytułu służby, odbytej przed dniem 1-go sierpnia 1914, stwierdzenie w drodze dochodzeń okoliczności, które wpłynęły na zwiększenie się utraty zdolności zarobkowej przynajmniej o 15%, wskutek służby odbytej po 1 sierpnia 1914;

g) odnośnie żołnierzy armji polskiej, którzy podczas pobytu w niewoli nabawili się kalectwa (choroby) i z tego powodu roszczą pretensje do zaopatrzenia inwalidzkiego, — zbadanie jaki był wynik postępowania rehabilitacyjnego, któremu podlega każdy żołnierz, wracający z niewoli;

h) zbadanie autentyczności dowodów, przedstawionych przez zarejestrowane osoby, na zasadzie których nastąpić ma przyznanie dodatku kwalifikacyjnego.

DOWODY STWIERDZAJĄCE SŁUŻBĘ WOJSKOWĄ I ZWIĄZEK PRZYCZYNOWY POMIĘDZY KALECTWEM (CHOROBĄ) A SŁUŻBĄ WOJSKOWĄ.

§ 7. Za dowody, stwierdzające służbę wojskową służą wszelkie dokumenty, wystawione formalnie przez uprawnione do tego władze wojskowe armji, formacji lub oddziałów, a opiewające wyraźnie na imię i nazwisko osoby, zgłaszającej się do rejestracji.

O ile związek przyczynowy pomiędzy kalectwem (chorobą) a służbą wojskową nie może być ustalony przez bezpośrednie badanie, za dowody faktycznego istnienia związku przyczynowego mogą służyć następujące dokumenty:

świadectwo wojskowo-lekarskie, orzeczenie szpitala, zaświadczenie szpitala o przebywaniu osoby, zgłaszającej się do rejestracji w stanie chorych, zapiski o przebiegu choroby i oficjalne zaświadczenie po dokonanym badaniu (reentgenogramy, badanie krwi, plwociny, moczu i t. p.), zaświadczenie o jednorazowo dokonanym zabiegu chirurgicznym lub opatrunkowym, książki i legitymacje inwalidzkie, książki emerytalne, dekrety pensyjne, dekrety przeniesienia w stan spoczynku, nakazy płatnicze, książki i zaświadczenia protezowe, zaświadczenia o udzielanych urlopach zdrowotnych, świadectwa ewakuacyjne, wydane osobom wojskowym przez władze wojskowe i t. p.

Dokumenty te, posiadając jednocześnie przymiot dowodów stwierdzających odbywanie służby wojskowej, stwierdzają istnienie związku przyczynowego pomiędzy kalectwem (chorobą) a służbą wojskową, a to jedynie tylko wtedy i pod tym warunkiem, jeżeli z samej treści tego dokumentu wynika niezbicie, że związek przyczynowy rzeczywiście zachodzi.

§ 8. W braku jakichkolwiek dowodów, stwierdzających związek przyczynowy kalectwa (choroby) ze służbą wojskową, mogą być wzięte za podstawę do rejestracji zeznania dwóch wiarygodnych świadków, złożone w sądzie w trybie zabezpieczenia dowodu, którzy stwierdzą, że byli obecni w czasie wypadku, jaki spowodował kalectwo (chorobę) lub też w czasie pobytu inwalidy w szpitalu (zakładzie leczniczym), punkcie opatrunkowym, żywnościowym i t. d., przy oddawaniu chorego do szpitala i t. p.

§ 9. Wszelkie czynności urzędowe, wynikające z rejestracji osób roszczących pretensje do zaopatrzenia inwalidzkiego, wolne są od opłat, o ile czynności te należą do kompetencji P. K. U., wzgl. innych władz wojskowych.

§ 10. Osoby, zgłaszające się do rejestracji, które ubiegają się o przyznanie dodatku kwalifikacyjnego (art. 10 ust. z dnia 18. III. 1921. Dz. Ust. Nr. 32/21 poz. 195) winne w czasie rejestracji złożyć dowody, że przed wstąpieniem do służby wojskowej lub w czasie tej służby pełniły czynności, wymagające pewnej sprawności zawodowej lub wykształcenia.

Za dowody posłużyć mogą: dyplom akademicki, zaświadczenie wyższego zakładu naukowego, że petent wpisany był w poczet zwyczajnych słuchaczy, świadectwo dojrzałości, dekret nominacyjny, stan służby, dekret pensyjny, książka emerytalna, świadectwo służby, poświadczenie zwolnienia ze służby wojskowej, świadectwo instytucji (firmy) handlowej lub przemysłowej i t. p.

§ 11. Niezłożenie dowodów, potrzebnych dla przyznania dodatku kwalifikacyjnego, nie stanowi przeszkody do dokonania rejestracji.

TERMIN REJESTRACJI.

§ 12. Osoby, pełniące służbę wojskową, o ile z powodu tej służby nabawiły się kalectwa (choroby) winne zgłosić roszczenia do zaopatrzenia

przed zwolnieniem ze służby wojskowej. O ile jednak nie zgłosiły roszczenia przed zwolnieniem ze służby wojskowej, muszą zgłosić się do rejestracji najpóźniej przed upływem jednego roku od dnia zwolnienia.

§ 13. Termin rejestrowania osób, zwolnionych przed 1 maja 1921. a dotychczas niezarejestrowanych, upływa z dniem 30 kwietnia 1922 r.

§ 14. Instrukcja w przedmiocie rejestrowania osób po upływie terminów wyszczególnionych w § 12 i 13 wydana zostanie oddzielnie.

SPOSÓB PRZEPROWADZANIA REJESTRACJI.

§ 15. Zgłaszający się do rejestracji w P. K. U. wypełnia kartę rejestracyjną według wzoru Nr. 1. Rozróżnia się karty rejestracyjne białe i czerwone. Białe wypełniają osoby, które w służbie wojskowej posiadały stopnie szeregowych, względnie pełniły funkcje równorzędne. Czerwone wypełniają osoby, które w służbie wojskowej posiadały stopnie oficerów, względnie równorzędnych lub chorążych (równorzędnych).

Do karty rejestracyjnej dołącza rejestrujący się:

ad rubr. 6) poświadczenie obywatelstwa polskiego zgodnie z § 4 niniejszej instrukcji, ad rubr. 24—27 dokumenty i zaświadczenia, o których mowa w § 7 i 8 niniejszej instrukcji, oraz ewentualnie

ad rubr. 38 i 39 dokumenty, wyszczególnione w § 10 niniejszej instrukcji.

§ 16. Rubryki karty rejestracyjnej od 1—48 wypełnia zeznający osobiście. Jeżeli zeznający nie umie pisać — wypełnia rubryki te funkcjonarjusz P. K. U. przez przesłuchanie. Za osoby niewłasnowolne, z wyjątkiem niewłasnowolnych z przyczyny marnotrawstwa, wypełnia kartę rejestracyjną ich prawny zastępca w ich obecności (z wyjątkiem umysłowo chorych) i w obecności funkcjonarjusza P. K. U.

§ 17. Pozycje części II-ej karty rejestracyjnej służą dla odpowiednich adnotacji P. K. U.

§ 18. Dokumenty przedstawione przez zgłaszających się do rejestracji należy zaopatrzyć pieczęcią P. K. U. w brzmieniu: „Przedstawiono do rejestracji inwalidów w P. K. U.........."

§ 19. Dochodzenie, mające na celu udowodnienie związku przyczynowego pomiędzy kalectwem (chorobą) a służbą wojskową należy przeprowadzić w tych wypadkach, gdy zgłaszający roszczenie do zaopatrzenia inwalidzkiego, który powinien sam udowodnić że związek taki rzeczywiście zachodzi, przedstawił dowody wątpliwe co do autentyczności, lub gdy co do ich samej treści zachodzą pewne wątpliwości.

Gdy zgłaszający roszczenie na dowód istnienia związku przyczynowego pomiędzy kalectwem (chorobą) a służbą wojskową nie posiada wprawdzie odpowiednich dokumentów, lecz podał władzę (urząd, instytucję), która dokumenty te posiada — należy zwrócić się z urzędu o nadesłanie tychże dokumentów.

§ 20. Dochodzenia odnośnie stwierdzenia formalnej podstawy do wymiaru dodatku kwalifikacyjnego, należy przeprowadzić, gdy dokumenty

przedstawione przez roszczącego pretensję do tego dodatku — wydają się wątpliwemi pod względem autentyczności.

§ 21. Dochodzenia, wyszczególnione w § 19 i 20 niniejszej instrukcji, przeprowadza P. K. U. drogą bezpośredniej korespondencji urzędowej z władzami wojskowemi, państwowemi i samorządowemi, zakładami, etc., korespondencję dyplomatyczną z zachowaniem przepisanej drogi służbowej.

KSIĘGA REJESTRACYJNA.

§ 22. Celem ewidencji osób, zgłaszających roszczenia do zaopatrzenia inwalidzkiego, oraz ewidencji czynności związanych lub będących następstwem rejestracji prowadzi P. K. U. (Referat Inwalidzki) księgę rejestracyjną według wzoru Nr. 2.

Jako osoby zarejestrowane uważa się osoby, które we właściwej P. K. U. zgłosiły roszczenie do zaopatrzenia inwalidzkiego, poparte dowodami, o których mowa w § 7 i 8 niniejszej instrukcji, a które po wypełnieniu karty rejestracyjnej wpisane zostały do księgi rejestracyjnej.

Wpisanie to nastąpić ma bez względu na ewentualne dochodzenia, które P. K. U. przeprowadzi celem stwierdzenia faktycznej ich służby wojskowej, wzgl. związku przyczynowego pomiędzy kalectwem (chorobą) a służbą wojskową.

§ 23. Do księgi rejestracyjnej należy prowadzić skorowidz imienny, uwidoczniający imię i nazwisko, oraz liczbę porządkową, pod którą nazwisko osoby zarejestrowanej wciągnięte zostało do księgi rejestracyjnej.

TERMIN I SPOSÓB WPROWADZENIA W ŻYCIE NINIEJSZEJ INSTRUKCJI.

§ 24. Przeprowadzenie rejestracji osób, zgłaszających roszczenia do zaopatrzenia inwalidzkiego po raz pierwszy, t. j. dotychczas niezarejestrowanych, według niniejszej instrukcji wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, z tym dniem tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy o rejestracji inwalidów woj., sprzeczne z niniejszą instrukcją.

§ 25. Akta rejestracyjne osób, uznanych — przed dniem wejścia instrukcji tej w życie—za inwalidów wojennych, którym pewna utrata zdolności zarobkowej przyznana została na stałe, uzupełnią P. K. U. zgodnie z treścią niniejszej instrukcji, przez wezwanie osób tych do złożenia (zeznania) karty rejestracyjnej i do złożenia w tym terminie dostatecznych dowodów na istnienie związku przyczynowego pomiędzy ich kalectwem (chorobą) a służbą wojskową, o ile to dotychczas nie zostało uczynione w sposób wszelką wątpliwość wykluczający.

Dotyczy to również złożenia przez te osoby dowodów, o ile roszczą pretensje do dodatku kwalifikacyjnego według art. 10 ustawy z dnia 18 marca 1921 (Dz. Ust. Nr. 32/21 poz. 195).

§ 26. Akta rejestracyjne osób, uznanych w postępowaniu (super) rewizyjnem za inwalidów wojennych, którym pewna utrata zdolności zarob-

kowej przyznaną została czasowo, uzupełnią P. K. U. w sposób podany w § 25 niniejszej instrukcji—przed ponownem przedstawieniem tych inwal. przed Komisję (super) rewizyjną.

§ 27. Akta (super) rewizyjne żołnierzy, zwolnionych z W. P. w drodze (super) rewizji, a przesłane P. K. U. po przeprowadzonem postępowaniu (super) rewizyjnem, celem zarejestrowania jako inwalidów, uzupełnią P. K. U. przez wezwanie interesowanych do złożenia (zeznania) karty rejestracyjnej, oraz dołączenia dowodów, wymaganych dla przyznania dodatku kwalifikacyjnego.

Minister Spraw Wojskowych

(—) *Sosnkowski*

Warszawa, dnia 27/I 1922 r. Generał Dywizji.

69.

K. III-b. 2025.

O K Ó L N I K

W SPRAWIE BIURA INFORMACYJNEGO DLA EMIGRANTÓW I REEMIGRANTÓW.

Dnia 1 lutego r. b. zostało otwarte, jako agenda Urzędu Emigracyjnego przy Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej (ul. Królewska 23), Biuro Informacyjne dla emigrantów i reemigrantów.

Informacje, udzielane emigrantom, udającym się na obczyznę, będą jak dotychczas dotyczyły warunków podróży, cen przejazdu, przepisów emigracyjnych, obowiązujących w państwach obcych, stosunków gospodarczych, ustaw kolonizacyjnych i t. p.

Informacje udzielane przez Biuro reemigrantom będą miały na celu ułatwienie im zorjentowania się w stosunkach panujących w kraju, z którymi często przez czas dłuższy nie mieli kontaktu.

Przedmiotem tych udzielanych ustnie lub pisemnie wiadomości będą przedewszystkiem ogólne porady, jak szukać pracy w danym zawodzie, dokąd zwrócić się należy przy nabywaniu gospodarstw rolnych i gdzie je można nabyć, gdzie są korzystne widoki dla drobnych przedsiębiorców handlowych i przemysłowych, oraz rzemieślników różnych zawodów i t. p.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych poleca niniejszym podanie do wiadomości zainteresowanych faktu powstania Biura, udzielane bowiem przez tę instytucję informacje, jako oparte na materjale urzędowym i półurzędowym, dostarczanym przez odnośne właściwe urzędy, pozwolą zorjentować się reemigrantom w stosunkach panujących w kraju, uchronią ich od wyzysku i niepowodzeń, a temsamem od rozczarowań.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych komunikuje jednocześnie, że ekspozytura Biura informacyjnego otwarta została w Gdańsku w obozie reemigracyjnym na Wisłoujściu.

Za Ministra

(—) *W. Babiński*

Warszawa, dnia 27/II 1923 r. Wice-Dyr. Departamentu.

70.

K. III-a. 1544.

OKÓLNIK

W SPRAWIE WYNIKÓW OPCJI NA ZASADZIE TRAKTATU WERSALSKIEGO

Ministerstwo Spraw Zagranicznych poleca wszystkim podległym Urzędom konsularnym nadesłać do Departamentu Konsularnego, według załączonego wzoru, wykazy wydanych poświadczeń wzorów № 3 — 7 do punktów 44 — 51 instrukcji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 8 sierpnia 1920 r. № A p. 2778/5.

Za Ministra
(—) *J. Gorzechowski*
w/z. W.-Dyrektora Departamentu.

Warszawa, dn. 24/II 1923 r.

Załącznik.

WZÓR WYKAZU W MYŚL OKÓLNIKA M. S. Z. № ......

№ wzoru	Ilość wydanych poświadczeń	Ilość osób objętych poświadczeniami
Wz. № 3.		
Wz. № 4.		
Wz. № 5.		
Wz. № 6.		
Wz. № 7.		

71.

RUCH SŁUŻBOWY

ZA LUTY 1923 R. W CENTRALI M. S. Z. I NA URZĘDACH PODLEGŁYCH.

MIANOWANI:

Mostowski Zygmunt, referent — starszym referentem w VI st. służb., z dniem 1. II. 1923.

Baczewski Adam, tytularny sekretarz legac. II kl. w Poselstwie R. P. w Bukareszcie — sekretarzem legacyjnym II kl. w VII st. służb., z dniem 1. III. 1923.

Biega Bolesław, referent na próbnej służbie w M. S. Z. — referentem w VII st. służb., z dniem 1 lutego 1923.

Dr. Fryling Jan. referent na służbie prowizorycznej w M. S. Z. — referentem w VII st. służb., z dniem 1 lutego 1922.

Kurzeniecki Jerzy, referent na służbie prowizor. w M. S. Z. — referentem w VII st. służb., z dniem 1 lutego 1923.

Morawski Edward, sekretarz legac. II kl. na próbnej służbie w Poselstwie w Berlinie — sekretarzem legacyjnym II kl. w VII st. służb., tamże, z dniem 1 marca 1923.

Warchałowski Jerzy, attaché Poselstwa z tytułem sekretarza legac. II kl. w M. S. Z. — sekretarzem legacyjnym II kl. w VII st. służb., z dniem 1 marca 1923.

Dr. Ossoliński Bronisław, sekretarz konsularny II kl. z tytułem wicekonsula w Kiszyniowie — sekretarzem konsularnym I kl. w VII st. służb. z zachowaniem tytułu wicekonsula, z dniem 1 lutego 1923.

Kropiwnicki Władysław, kierownik Biura przy Przedstawicielu Państwa przy Komisji Mieszanej i Trybunale Rozjemczym w Katowicach—naczelnikiem kancelarji w VIII st. służb., z dniem 15 lutego 1923.

Januszewski Tadeusz, kancelista Wydz. Kons. Poselstwa w Moskwie— starszym kancelistą w IX st. służb. tamże, z dniem 1 lutego 1923.

Schneiderówna Wanda, st. kancelistka na próbnej służbie w M. S. Z.— starszą kancelistką w X stop. służb., z dniem 1 lutego 1923.

Strakosz Paweł Aleksander, sekretarz kons. II kl. w Tryjeście — nadanie tytułu Wicekonsula.

PZYJĘCI NA PRÓBNĄ SŁUŻBĘ:

Kisielnicki Witold — na próbną praktykę w M. S. Z. z uposażeniem według X st. służb., z dniem 1 lutego 1923.

PRZENIESIENI:

Wyszyński Marjan, radca ministerjalny M. S. Z. — do Poselstwa R. P. w Moskwie w charakterze radcy legacyjn. II kl., z dniem 1 lutego 1923.

Czerwiński Paweł, pomocnik referenta w M. S. Z. — do Poselstwa R. P. w Bukareszcie w charakterze attaché Poselstwa w VIII st. służb., z dniem 1 lutego 1923.

Kurkówna Marja, st. kancelistka M. S. Z. — do Delegacji R. P. przy Komisji Międzynarodowej w Kłajpedzie w charakterze urzędniczki kontraktowej, z dniem 1 lutego 1923.

Puchowska Józefa, urzędniczka kontraktowa M. S. Z. — do Poselstwa R. P. w Moskwie w charakterze urzędniczki kontraktowej, z dniem 15 lutego 1923.

Kontny Józef, urzędnik VIII st. służb., na próbnej służbie w M. S. Z.— do Konsulatu R. P. w Kiszyniowie w charakterze starszego kancelisty, z dniem 20 lutego 1923.

Sobolewski Edmund, sekretarz legac. I kl. Poselstwa R. P. w Wiedniu — do Centrali M. S. Z., z dniem 1 marca 1923.

Dr. Gruszka Sylwester, konsul II kl. w Zagrzebiu — do Konsulatu R. P. w Detroit w charakterze Konsula II kl. i kierownika Konsulatu, z dniem 1 marca 1923.

Samson-Himmelstjerna Mikołaj, Konsul I kl. w Moskwie — do Konsulatu R. P. w Zagrzebiu w charakterze i z tytułem Konsula I kl., z dniem 1 marca 1923.

Kozłowski Władysław, Wicekonsul w Detroit — do St. Louis w charakterze Kierownika Wicekonsulatu, z dniem 1 marca 1923.

Zwolski Stanisław, Wicekonsul w Chicago — do Konsulatu R. P. w Winnipegu jako kierownik Konsulatu, z dniem 1 marca 1923.

Skarbek Ignacy, Konsul, Kierownik Konsulatu R. P. w Winnipegu— do Konsulatu R. P. w Detroit.

Galas Konstanty, pom. referenta w M. S. Z.—do Wicekonsulatu R. P. w Koszycach w charakterze sekretarza konsularnego II kl., z dniem 15 marca 1923.

Baczewski Adam, sekretarz legac. II kl. przy Poselstwie R. P. w Bukareszcie — do Poselstwa R. P. w Rzymie przy Kwirynale, z dniem 1 kwietnia 1923.

Starzewski Jan, referent M. S. Z. — do Poselstwa R. P. w Bukareszcie w charakterze sekretarza legacyjnego II kl., z dniem 1 kwietnia 1923.

Jeleński Konstanty, sekretarz legacyjny I klasy Poselstwa R. P. w Rzymie (przy Kwirynale) — do Centrali M. S. Z., z dniem 1 kwietnia 1923.

ZWOLNIENI:

Dux Józef, sekretarz konsularny I kl. w Konsulacie Generalnym R. P. w Berlinie — na własną prośbę z dniem 1 lutego 1923.

Schwann Karol, st. kancelista Konsulatu R. P. w Czerniowcach—na własną prośbę, z dniem 1 lutego 1923.

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI
DZIENNIKA URZĘDOWEGO M. S. Z.

WARSZAWA, PLAC MAŁACHOWSKIEGO 4, PAŁAC KRONENBERGA II P.
ODDZIAŁ ARCHIWALNO-BIBLJOTECZNY M. S. Z. TEL. 413-73.

CENA NUMERU MKP. 1000.

Tłoczono w drukarni Wł. Łazarskiego
Z POLECENIA MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH.